

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРОПИВНИЦЬКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора КБФК
08.06.2022р. № 79

ІНСТРУКЦІЯ

З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ № 21-БЖД
первинного інструктажу перед початком навчального року

1. Загальні положення.

1.1. Інструкцію розроблено відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти процесу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669, Правил дорожнього руху України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (із змінами), Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974

1.2. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання долікарської допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти .

2.1 Правила пожежної безпеки.

З метою запобігання пожеж необхідно дотримуватися наступних вимог:

- не дозволяється користуватися саморобними електроприладами ;
- не слід захаращувати приміщення будинку (квартири), у тому числі горища, підвали, балкони і лоджії;
- не можна зберігати в будинку (квартирі) пальні речовини (гас, бензин, дизельне паливо та ін.); застосовувати відкритий вогонь

Дії при пожежі в приміщенні:

- якщо ви прокинулись від шуму, пожежі і запаху диму, - не залишайтеся в ліжку, а скотіться з нього прямо на підлогу;
- повзіть підлогою під хмарою диму до дверей вашого приміщення, але не відчиняйте їх відразу;
- обережно доторкніться до дверей тильною стороною долоні: якщо двері не гарячі, то обережно відчиніть їх та швидко виходьте;
- якщо двері гарячі - не відчиняйте їх, дим та полум'я не дозволять вам вийти;
- щільно зачиніть двері, а всі щілини і отвори заткніть будь-якою тканиною, щоб уникнути подальше проникнення диму та повертайтеся поповзом углиб приміщення і застосовуйте заходи щодо порятунку;
- присядьте, глибоко вдихніть повітря, розкрийте вікно, висуньтеся і гукайте: «Допоможіть, пожежа!»;
- якщо ви не в змозі розкрити вікно - розбийте віконне скло твердим предметом і зверніть увагу людей, які можуть викликати пожежну команду;
- якщо ви вибрались через двері, зачиніть їх і поповзом пересувайтеся до виходу із приміщення;
- обов'язково зачиніть за собою всі двері;
- під час пожежі у багатоповерховому будинку заборонено користуватися ліфтами;
- якщо ви знаходитесь у висотному будинку, не біжіть униз крізь вогнище, а користуйтеся можливістю врятуватися на даху будівлі.

- У всіх випадках, якщо ви в змозі, зателефонуйте «101» і викличте службу порятунку.

2.2. Правила електробезпеки.

Заборається:

- вилізати на опору повітряних ліній, на дахи вагонів, будівель, де близько проходять електричні дроти;
- гратись під повітряними лініями, проникати в трансформаторні підстанції або за їх огорожу;
- відкривати дверцята розподільчих щитків та інших електричних пристроїв у коридорах, кабінетах, підвалах, горищах;
- одночасно торкатись електроприладів і яких-небудь трубопроводів, металевих конструкцій, з'єднаних із землею, оскільки при пошкодженні ізоляції електроприладу через тіло людини пройде струм, небезпечний для життя;
- користуватись несправною електроарматурою (електричні розетки, вимикачі, штепсельні вилки);
- прикріплювати електричну лампу розжарювання без електропатрона (накручуючи провід на цоколь електричної лампи);
- прикріпляти електропровід до труб опалення, водопровідних, каналізаційних;
- користуватись електроприладом, якщо пошкоджена чи оголена ізоляція електрошнура;
- користуватися вимикачами, розетками, кнопками дзвінків з розбитими кришками;
- залишати без нагляду ввімкнені електроприлади, встановлювати їх поблизу легкозаймистих рідин, речовин, предметів;
- переставляти холодильники, пральні машини, торшери, телевізори, не відключивши їх від електроживлення;
- торкатись світильників, іншого електрообладнання мокрими руками.
- не підходити до щитових, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електрострумом від високовольтних живлень на відстані 5 м;
  - смертельно небезпечно підходити ближче ніж на 8-10 м до лежачого на землі обірваного проводу повітряної лінії електропередачі.

При виявленні обірваних або обвислих проводів повітряної лінії необхідно організувати охорону місця пошкодження, попередити оточуючих про небезпеку.

2.3. Правила дорожнього руху.

2.3.1. Пішоходи зобов'язані:

- рухатися по тротуарах, пішохідних або велосипедних доріжках, узбіччях, а в разі їх відсутності – по правому краю проїзної частини автомобільної дороги чи вулиці;
- перетинати проїзну частину дороги по пішохідних переходах, а в разі їх відсутності – на перехрестях по лінії тротуарів і узбіччя;
- керуватися сигналами регулювальника та світлофора (переходити тільки на зелене світло для пішохода) в місцях, де дорожній рух регулюється;
- не затримуватися і не зупинятися без необхідності на проїзній частині автомобільної дороги, вулиці і залізничному переїзді;
- не переходити проїзну частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, поза пішохідними переходами при наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огороження;
- не переходити дорогу при наближенні транспортного засобу з включеними проблісковим маячком та спеціальним звуковим сигналом (сиреною);
- не виходити на проїзну частину з-за нерухомого транспортного засобу або іншого об'єкту, що обмежує видимість, не переконавшись у відсутності транспортних засобів, що наближаються;

2.3.2. Правила користування громадським транспортом:

- здійснювати посадку в транспортний засіб лише зі спеціального майданчика, а в разі його відсутності – з тротуару чи узбіччя;
- здійснювати посадку і висадку лише після повного зупинення транспортного засобу;

- не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом (тролейбус, автобус, трамвай, маршрутне таксі);
- здобувачі освіти, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування

2.3.3. Правила користування велосипедом, мопедом:

- водіям мопедів і велосипедів заборонено: керувати транспортом із несправним гальмом, звуковим сигналом, у темну пору доби; рухатися по автомагістралях, якщо є поряд велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби;
- по проїжджій дорозі рухатися на велосипеді можна тільки дітям, які досягають 16-ти років; мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом та світлоповертачами: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом; слід чітко дотримуватися правил дорожнього руху;
- при користуванні велосипедом їздити по спеціальних велосипедних доріжках, а в разі їх відсутності – по краю проїзної частини дороги (узбіччю);
- користуватися тільки технічно справним та належним чином обладнаним велосипедом.

2.3.4.3 метою попередження травмування у районі залізничного вокзалу та залізничних колій:

- не ходіть по коліях;
- переходьте залізничне полотно тільки в установлених місцях — по перехідному мосту або пішохідному настилу;
- стійте на відстані не менше двох метрів від краю платформи;
- не намагайтеся перебратися на інший бік потяга під вагонами або через автозчеплення;
- не залазьте на опори ліній електропередачі, не чіпайте їх руками, тримайтеся далі від електропроводів, що лежать на землі;
- не чіпайте стоп-кран без крайньої необхідності;
- не висовуйтеся з вікон вагону;
- не відчиняйте зовнішні двері під час руху поїзда,
- не стійте на підніжках;
- виходячи з вагона на зупинках, не відходьте далеко від потяга, не перетинайте колії.

2.4. Правила поведінки в громадських місцях, поводження з незнайомими людьми, правила попередження правопорушень :

- не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками міліції. Слід одразу кликати на допомогу й швидко йти до людей;

- не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Скажіть, що не знаєте, і швидко йдіть геть;

- перебувати без супроводу дорослих на вулиці до 18-ти років – до 22 год. У темну пору сезону – до настання темряви;

- не відчиняти двері дому навіть представникам правоохоронних органів. Якщо незнайомиць запитує, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро – вони у сусідів, а в цей час зателефонуйте батькам і двері незнайомцям не відчиняйте;

- бути подальше від тих, хто влаштовує бійки, не брати участі в суперечках дорослих і не провокувати словами чи діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими керуйтеся толерантними відносинами;

- не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомиць провокує якісь дії щодо вас. Бути уважнішими, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між домами й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупинитися й відійти у сторону, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;

- під час перебування на дискотеці, треба завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після заходу; слід керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку діями і словами;

- у разі небезпечної ситуації звертатися до служби охорони закладу, викликати міліцію за номером 102, зателефонувати батькам;

- не вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності;

- всеукраїнські гарячі лінії підтримки дітей та молоді України: Всеукраїнська лінія «Телефон довіри» – 800-500-21-80; національна гаряча лінія з питань попередження насильства над дітьми та захисту прав дітей – 500-500-33-50 (у межах України дзвінки безкоштовні).

2.5.Профілактика шлунково-кишкових захворювань, респіраторно-вірусних захворювань Запобігання харчовим отруєнням:

- старанно щодня мити руки з милом, особливо перед уживанням їжі;
- правильно зберігати продукти: готові м'ясні страви, приміром, бульйон, печеня, холодець, а також салати, десерти з кремом швидко псуються; їх слід зберігати на нижній чи середній полиці холодильника при температурі +4 – +6°C, але не довше трьох діб. При кімнатній температурі ці страви можна зберігати упродовж 4 – 6 годин;
- не рекомендується тримати в холодильнику готові страви чи напівфабрикати в поліетиленових мішечках, оскільки в них порушується вентиляція, краще використати щільні паперові пакети, скляні баночки або інший закритий посуд;
- молочні продукти слід тримати в холодильнику не довше 36 годин,
- овочі й фрукти зберігайте в холодильнику чистими, але немитими. Достатньо покласти їх в окремий посуд і закрити.

Запобігання захворювань на грип, ОРЗ :

- при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, і викликати лікаря;
- хворому виділити окреме ліжко, посуд, білизну;
- приміщення постійно провітрювати;
- у разі контакту із хворим одягати марлеву маску;
- хворому слід дотримуватися постільного режиму;
- не вживати самостійно медичних препаратів, не рекомендованих лікарем;
- якщо ви погано почуваетесь, слід викликати швидку медичну допомогу за номером 103, описавши свій стан, назвавши номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності при виникненні надзвичайної або аварійної ситуації.

3.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, а чітко і спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

3.2. Слід зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

3.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, потрібно зателефонувати до служб екстреної допомоги за телефонами:

101– пожежна охорона;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

104– газова служба;

коротко описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

3.4. У разі можливості слід залишити територію аварійної небезпеки.

Розроблено:

Заступник директора
з виховної роботи

_____ С.КОМАН

Погоджено:

Інженер з охорони праці

_____ І.ГАБУРА

